

PRZEDPLATA

miesięcznie:

w Radomiu 2 korony
za odn. do domu 25 h.
z przes. poczt. 2.50 h.
Egzem. pojed. 10 hal.

OGŁOSZENIA

za wiersz petitowy
lub jego miejsce:
I-sza strona 1 kor.
Nekrologi 40 hal.
Reklamy 60 hal.
IV-ta strona 20 h.

GAZETA RADOMSKA

WYCHODZI CODZIENNIE.

REDAKCJA otwarta codziennie prócz świąt i niedziel od godziny 12 do 2 po południu.

ADMINISTRACJA otwarta codziennie prócz świąt i niedziel od godziny 9 do 3 po południu.

Adres Redakcji i Administracji: ulica Lubelska Nr. 51.

Komunikat austriacki.

Wiedeń. Urzędowo 4 stycznia. Na froncie wschodnim: Dobrudża oczyszczona została z nieprzyjaciela, z wyjątkiem wąskiego skrawka ziemi, ciągnącego się ku Gałaczowi. Na równinie wołoskiej, oprócz skutecznych starć z kawalerją rosyjską, nie było szczególnych wydarzeń. Na zachód od Odobesci przekroczyliśmy rzekę Milcov. Pod Soreją i na Tracie Oltez zdobyliśmy pozycje nieprzyjacielskie. Na zachód od Valoputna Rosjanie zajęli jeden z naszych rowów. Poza tem na północnym wschodzie nie wydarzyło się nic ważnego.

Na froncie włoskim i bałkańskim bez zmiany.

Komunikat niemiecki.

Berlin. Urzędowo 4 b. m. Na froncie francuskim: Wobec deszczu i śniegu skąpa akcja bojowa.

Na froncie wschodnim: Na północo-zachód od Dźwińska kompanje niemieckie posunęły się po lodzie na Dźwińsk i wydarły Rosjanom jedną wyspę, zabrawszy im przeszło 40 jeńców i kilka karabinów maszynowych.

W Dobrudży zdobyto zacięcie bronione miejscowości Macin i Jofila. Dotąd wzięto około 1.000 jeńców i 10 karabinów maszynowych. Temsamem Dobrudża oczyszczona została z nieprzyjaciela, z wyjątkiem wąskiego skrawka, który trzymają jeszcze tylne straże rosyjskie.

Na froncie macedońskim nie było szczególnych wydarzeń.

Koalicja poda warunki pokoju

Rotterdam. Dyplomatyczny współpracownik Daily Telegrapha twierdzi, iż ma podstawy do przypuszczenia, że koalicja poda w odpowiedzi na notę prezydenta Wilsona szczegółowo warunki pokoju, oraz wyjaśni, co rozumie pod wyrażeniem „zasada narodowości“.

Amsterdam. (BK.) B. Reutersa donosi, że odpowiedź aliantów do Wilsona ulegnie jeszcze drobnym zmianom redakcyjnym. Kiedy odpowiedź do Niemiec jeszcze raz wymieniła warunki, które nie mogą być przyjęte, to natomiast oczekują, że odpowiedź do Wilsona pójdzie dalej i w ściślejszym ujęciu poda kilka preliminarjów, pod którymi alianci gotowi są do układów.

Odpowiedź na notę Wilsona.

Amsterdam. (BK.) B. Reutersa dowiadyje się, że państwa koalicji dotychczas jeszcze nie odpowiedziały na notę prezydenta Wilsona. Istnieje przekonanie, że pomiędzy doręczeniem odpowiedzi na niemieckie propozycje pokojowe, a odpowiedzią na notę prezydenta Wilsona musi upłynąć odpowiedni przeciąg czasu. Nota już jest w zarysie gotowa i ma być za kilka dni odesłana. Dalej Biuro Reutersa zaznacza, iż rząd hiszpański nie przyłącza się do kroku Stanów Zjednoczonych. Według ogólnego przypuszczenia Holandia również powstrzyma się od wystąpienia w tej sprawie.

Próba pozyskania dla akcji Ameryki Południowej niema wielkiego powodzenia, Argentyna, Brazylja i kilka małych stanów nie podejmują żadnego kroku.

Prasa rosyjska zadowolona z odpowiedzi koalicji

Petersburg (BK). Aj. Tel. donosi, że prasa rosyjska wyraża zadowolenie z powodu odpowiedzi koalicji na oświadczenie pokojowe. „Nowoje Wremia“ podkreśla, że Niemcy w nocie swej pominęły wszelką ścisłość. Niemcy potwierdzają w ten sposób, że obstają przy postawionych dawniej żądaniach, które, oczywiście, nie mogą stanowić podstawy jakichkolwiek układów.

Dar Danji dla Polski

Kopenhaga. (BK.) Prof. Ellinger wyjechał do Polski celem pokierowania rozdziałem zebranych w Danji dla ludności polskiej środków żywności i ubrań. Wysłano stąd do Polski już 6 wagonów z żywnością i 3 z ubraniami. Prof. Ellinger udaje się do Warszawy i Łodzi.

Ekspedycja naukowa polskich uczonych

Wiedeń. (BK.) Jak donoszą „Polnische Nachrichten“, profesor geologii przy Uniwersytecie Jagiellońskim Dr. Józef Grzybowski i inżynier górniczy Zygmunt Bielski, którzy na zaproszenie rządu tureckiego podjęli badania geologiczne w Mezopotamji wschodniej powrócili. Ekspedycja, która wyruszyła z Krakowa w połowie sierpnia dała bardzo pomyślne rezultaty tak pod względem naukowym jak i praktycznym.

Lloyd George jedzie do Włoch.

Lugano. (BK.) „Corriere“ donosi z Rzymu, że oczekują tam niebawem przybycia premiera angielskiego Lloyda Georgea.

Niezawisłe państwo polskie

Historyczne znaczenie Naczelnego
Komitetu Narodowego

Wiceprezydent N. K. N. poseł
W. L. Jaworski zamieszcza w
wiedeńskim „Neues Wiener Jour-
nal“ pod powyższym nagłówkiem
artykuł następujący:

Wartość każdego czynu politycznego nie mierzy się życzeniami i zamiarami, lecz wynikami. Przed sądem historii nie ostoją się jednak te czyny, które miały wprawdzie chwilowe powodzenie, zawierają jednak w swem rdzeniu nasienie przyszłego nieszczęścia. Bo chociaż codzienna walka polityczna, niezawsze przestrzegająca granic moralnych, a nawet naturą rzeczy nie zawsze może ich przestrzegać, to przecież składnikami historycznego sądu o wydarzeniach, są także momenty etyczne. Te tylko czyny polityczne mają trwałą wartość polityczną, których powodzenie twierdzą moralną doniosłość ładu życiowego.

Naczelnny Komitet Narodowy powołany 16 sierpnia 1914 r., przez zgromadzenie galicyjskich posłów polskich był — powiedzieć to możemy z czystym sumieniem — czynem politycznym o znaczeniu doniosłym.

Przewidywanie jest naczelnym warunkiem polityki. Dziś po półtrzecia rocznej wojnie można stwierdzić, że polityczny program N. K. N. dał świetne świadectwo politycznego przewidywania odpowiedzialnych przywódców narodu polskiego. Program N. K. N. zdobył powodzenie. Obwołanie niezawisłego państwa polskiego w dniu 5 listopada br. jest żniwem długiego, żmudnego pasowania się, zwycięstwem idei legjonowej przez N. K. N. reprezentowanej, i gdyby powodzenie dawało jedyną miarę historycznej oceny tego czynu politycznego, N. K. N. miałby zaiste prawo do „monumentum aere perennius“.

Lecz cóż zaręczy, że zdobycz ta nie jest powodzeniem chwilowym, że czyn polityczny N. K. N., ma wartość trwałą.

Czystość środków i dróg dają potemu rękojmię najlepszą.

N. K. N. był od czasu podziału Polski pierwszą jawną, legalną instytucją walki zbrojnej, mającej na oku wyzwolenie narodu polskiego z pod jarzma rosyjskiego. Odznaczał się zatem legalnością i jawnością. N. K. N. trwał na stanowisku, że naród polski nie może przez innych dać się oswoadzać i z założonymi rękami czekać, co mu oswoobodziciele dadzą lub dać zechcą. Naród musi przeciwnie udowodnić, że kre w

ściańskich Trawna l. 3 w d. 6 stycznia r. b. wystawia „Jasełkę“, w niedzielę zaś 7 stycznia „Aby handel szedł“ i „Debiutantkę“.

TELEGRAMY

Krwawe rozruchy w Moskwie.

Kopenhaga. (W. A. T. Z) Petersburga otrzymano tu następujące wiadomości w ub. czwartek Moskwa była widownią wypadków bardzo poważnych, o których jednak dotychczas nie ma dokładnych szczegółów. Pisma moskiewskie donoszą lakonicznie, że z powodu zakazu, wydanego przez cenzurę, nie mogą podać żadnych wiadomości o strasznych wypadkach dni ostatnich. Wiadomo tylko że wybuch namietności wśród tłumu pociągnął za sobą liczne ofiary śmierci, których liczba znacznie przekracza setkę osób. Policja nie mogła sobie dać rady ze wzburzonym tłumem. Chciano wezwać wojska, lecz wkrótce cofnięto ten projekt, prawdopodobnie z obawy, iż żołnierze przeszliby na stronę tłumu. Telegraficznie wezwano do Moskwy policję z rozmaitych miast. Krąży sensacyjne pogłoski, że pomiędzy aresztowanymi znajdują się: prezydent miasta Moskwy, Czelnokow, i prezes komitetu Związku ziemstw. Przybyli ze Pakowa podróżni opowiadają o fantastycznych pogłoskach, jakoby wewnątrz Moskwy tłum dopuścił się niesłychanych pogromów. Zaburzenia musiały przybrać ogromne rozmiary, czego dowodem nagłe żądanie wystosowane do Protopopowa, aby zwołał Dumę i dał wyjaśnienia co do wypadków moskiewskich. Protopopow uczynił zadość temu życzeniu. Posiedzenie Dumy odbyło się przy drzwiach zamkniętych. Posłowie socjalistyczni złożyli obszernie sprawozdanie o zajściach w Moskwie, po czem Protopopow składał wyjaśnienia.

Nowy minister sprawiedliwości w Rosji.

Petersburg. (BK.) Senator Dobrowolskij powołany został na kierownika ministerjum sprawiedliwości na miejsce ustępującego ministra Makarowa.

Storpedowanie okrętu francuskiego.

Berlin. (BK.) „Vosische Ztg.“ donosi, że francuski okręt linjowy „Verite“ (14.870 tonn) storpedowany został w pobliżu Malty przez niemiecką łódź podwodną. Okręt ciężko uszkodzony leży przed portem.

Z kotła greckiego

Lugano. (BK.) Według doniesienia z Aten, prasa ateńska zaczyna zwracać się przeciw gabinetowi Lambrosa, który okazuje chęć przyjęcia w zasadzie żądań koalicji. Eksminister Rhallis żąda zwołania Izby posłów. Król odbył konferencje z Rhallisem, Skuludisem, Gunarisem, Kalesgerapulosem i Zaimisem. Wojska francuskie i Venizelosa miały zająć także wyspę Hydrę, co zaostriżyło wzburzenie w Atenach.

Rząd francuski uznaje rząd Venizelosa

Paryż (BK). „Matin“ donosi, że rząd francuski postanowił zamianować zastępcę swego przy rządzie prowizorycznym w Salonikach, który ze swej strony uwierzytelni zastępcę w Paryżu.

W zimie nastąpią wielkie operacje

Kopenhaga. Półrządowy „Ruskij Inwalid“ oświadcza, że w zimie nastąpią jeszcze wielkie operacje nieprzyjaciela. Pierwszy akt tragedji rumuńskiej został zakończony. Niemcy zajmują pozycje strategiczną olbrzymiego znaczenia, a siła ich natarcia nie zmalała. Położenie jest bardzo ciężkie.

Mołdawja zagrożona.

Bazyleja. „Daily Chronicle“ donosi, że filje banków rosyjskich przeniesione zostały z Galaczu, Focsani, Brailly i Jassów do Kiszyniowa. Wołoszczyzna zachodnia została temsamem ewakuowana, a Mołdawji grozi zupełne osaczenie.

Komunikat bułgarski.

Sofja. (B. K.) Urzędowo 3 b. m. W niektórych odcinkach frontu macedońskiego żywy ogień armatni. Na północ-zachód od Monastyr pomyślnie dla nas starcia patroli. Dwa okręty wojenne ostrzeliwują bezskutecznie pozycje pod Orfano.

W Dobrudży nieprzyjaciel cofnął się na potężnie ufortyfikowane pozycje wzdłuż traktu Macin Jijila-Vacarem. Pochód nasz przeciw tym pozycjom odbywa się dalej. Obsadziliśmy wzgórze 108 na wschód od Jijila. Monitory nieprzyjacielskie ostrzeliwały Tulczę.

Podróż hr. Czernina do głównej kwatery niemieckiej i Berlina.

Wiedeń (BK.) Minister spraw zagranicznych hr. Czernin wczoraj wieczór udał się w towarzystwie radcy legacyjnego hr. Hoyosa do głównej kwatery niemieckiej, aby się przedstawić ces. Wilhelmowi w swym nowym charakterze. Stamtąd uda się hr. Czernin do Berlina, gdzie złoży wizytę kanclerzowi Rzeszy.

W majątku Rajec

pod Radomiem wydzierżawia się morgowe działki gruntu. Wiadomość Radom, Skaryszewska 14 Szczygielski. 527—2

Nagły zgon pośta.

Budapeszt. (BK) Poseł austro-węgierski w Monachjum Velies zmarł nagle wczoraj wieczór.

Ustąpienie pośta angielskiego

Haga. (BK.) Poseł angielski Johnstone oświadczył tutejszemu biuru kores., że opuszcza posterunek, przyczem dodał, że jego odejście bynajmniej nie oznacza zmiany przyjaznych stosunków między rządem angielskim i holenderskim.

Usunięcie gen. Focha

Genewa. Według półrządowych doniesień francuskich gen. Foch został pozbawiony rozkazu a następcą jego zamianowany gen. Castelnau. Ta zmiana osób wywołuje wielką sensację.

Z KRAJU.

— Sanatorjum wojenne Czerwonego Krzyża w Zakopanem, mieszczące się w wydzierżawionym na ten cel Zakładzie wodolecznicy d-ra Chramca, a przeznaczona dla zagrożonych gruźlicą żołnierzy, rozwija się bardzo pomyślnie. W Zakładzie tym znajduje opiekę przeszło 800 chorych, obecnie urządza się tam nadto osobny oddział dla legionistów. Kierownikiem w miejsce poprzedniego komendanta d-ra Oskara Franka został dr. Julusz Piątkowski, obowiązki lekarzy oddziałowych pełnią d-rzy Januszewski, Kuczewski, Kraszewski, Rozwadowski, Rudzki. Zarząd gospodarczy pod naczelnem kierownictwem p. Michała Kabłaka, spoczywa w rękach doświadczonej i wyszkolonej.

Osobna wzmianka należy się uroczystości gwiazdkowej, która dzięki staraniom Prezydium Stowarzyszenia, w szczególności obojga Księstwa Pawłostwa Sapiechów, wypadła nadwyraz okazale.

Amelja Fonfara zawiadamia męża swego Walentego Fonfara zamieszkałego w Penzie, ul. Starokuźniczna 133, że jest u matki w Radomiu ul. Wysoka 9; jest zdrowa, prosi o przysłanie pieniędzy niezwłocznie.

WARSZAWSKIE TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ OD OGNI

założone w roku 1870.

Kapitały gwarancyjne i rezerwowe Towarzystwa wynoszą Rb. 5.000.000
Roczny zbiór składek dochodzi do „ 8.000.000

Towarzystwo posiada pierwszorządne stosunki reasekuracyjne z najpoważniejszymi Towarzystwami zagranicznymi.

Warszawskie Tow. przyjmuje wszelkie ubezpieczenia od Ognia:

Fabryczne, Towarowe, Budowlane i Rolne.

Ajentyry Towarzystwa znajdują się we wszystkich większych miastach w Królestwie Polskiem oraz

AJENTURA GŁÓWNA
w Radomiu ul. Lubelska № 33.